

Ο Γύζης ήταν η αρχή...

Η διευθύντρια του οίκου δημοπρασιών «Christie's», κ. Ελισάβετ Λογοθέτη - Λύρα, μιλάει στην «Κ»

Η πρώτη δημοπρασία των Christie's τον περασμένο Δεκέμβριο στην Αθήνα, με έργα Ελλήνων καλλιτεχνών του 19ου και 20ού αιώνα, στέφθηκε με επιτυχία. Το 82% των έργων πουλήθηκε και μάλιστα, σε τιμές πρωτόγνωρες για τα ελληνικά δεδομένα -είναι γνωστό ότι «Το κρυφό σχολειό» του Γύζη «κτυπήθηκε» στα 187.000.000 δρχ.

Η περίοδος δοκιμασίας έληξε. Η διευθύντρια των Christie's στην Ελλάδα, κ.

Συνέντευξη
στην **ΠΑΡΗ ΣΠΙΝΟΥ**

Ελισάβετ Λογοθέτη-Λύρα, βαθμολογήθηκε με άριστα από τους ιθύνοντες του Λονδίνου. Πλέον η Αθήνα ανήκει στον γεωγραφικό χάρτη του περίφημου οίκου δημοπρασιών. Η εξόρμηση αρχίζει!

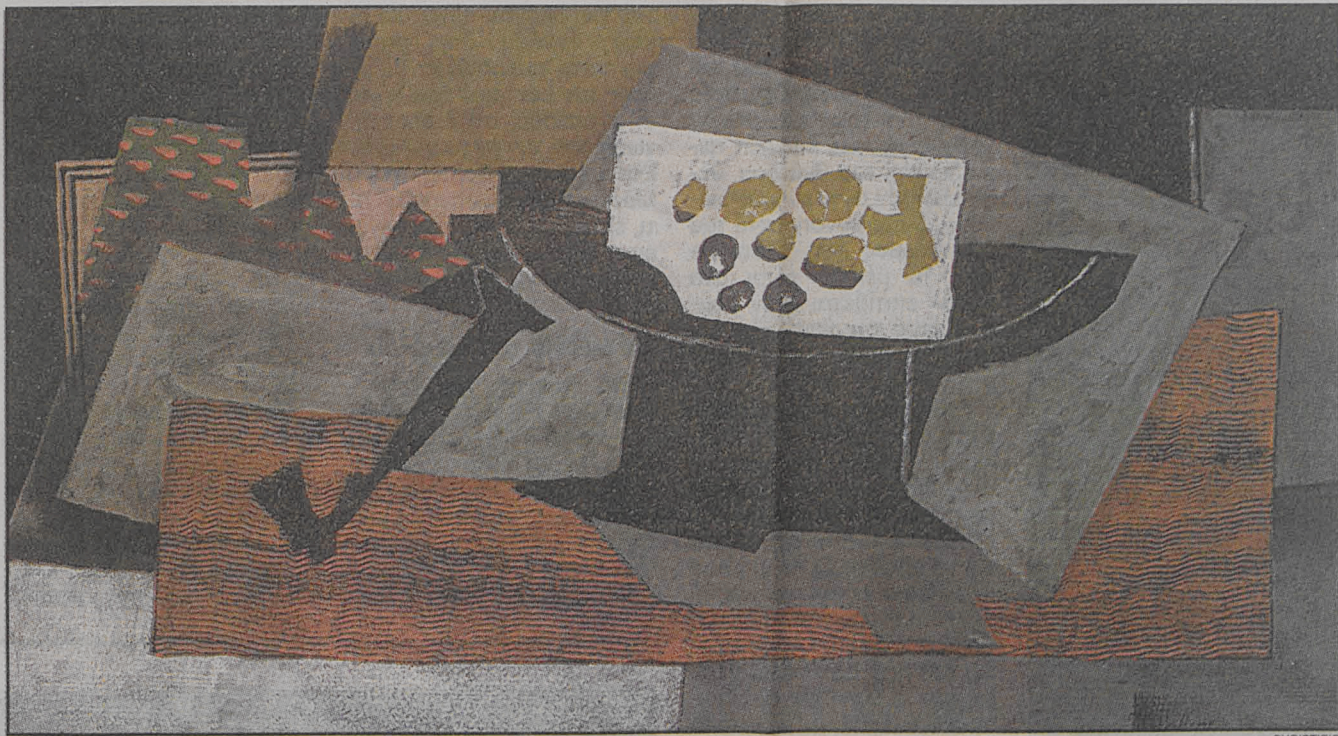
Ετσι, η πρωτεύουσα θα φιλοξενεί κάθε χρόνο τις δύο εκθέσεις με έργα ιμπρεσιονιστών και μοντέρνων καλλιτεχνών που περιοδεύουν ανά τον κόσμο πριν από τις καθιερωμένες χειμερινές και ανοιξιάτικες δημοπρασίες στο Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη. Συγκεκριμένα, τον Μάιο θα έχουμε την ευκαιρία να δούμε άγνωστα έργα Σεζάν, Γκογκέν, Μπρακ, Πικάσο, Λεζέ, κ.ά. Θα ακολουθήσει τον Ιούνιο, σε συνεργασία με το Ναυτικό Μουσείο Ελλάδας, η έκθεση «Οι Έλληνες στη θάλασσα. Πειραιάς-Ποσειδώνια '94», που περιλαμβάνει έργα θαλασσογράφων, καθώς και μοντέλα πλοίων. Στις 7 Νοεμβρίου θα γίνει η δεύτερη μεγάλη δημοπρασία του οίκου με έργα Ελλήνων καλλιτεχνών, με φιλανθρωπικό σκοπό. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ακόμα τη δημοπρασία με τίτλο «Υπέροχα κοσμήματα» στις 5 Δεκεμβρίου παρουσία του ειδικού στον τομέα των κοσμημάτων, Ιωσήφ Πολίτη.

Πολύχρονη θητεία

Όταν πριν από τρία περίπου χρόνια η κ. Ελισάβετ Λογοθέτη-Λύρα αποφάσισε να οργανώσει το παράρτημα των Christie's στην Αθήνα, έβαλε στοίχημα με τον εαυτό της να επιτύχει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα, γνωρίζοντας ότι αναλαμβάνει το τιμόνι ενός οίκου δημοπρασιών με διεθνή φήμη και κύρος. Εφόδια της ήταν η εμπειρία από την 13χρονη θητεία της στα κεντρικά γραφεία του Λονδίνου, στο τμήμα των ιμπρεσιονιστών, η αγάπη της για την τέχνη, αλλά και ο δυναμικός χαρακτήρας της που αναζητεί την ικανοποίηση της επιτυχίας.

— **Ενώψει μιας δημοπρασίας, ποιά είναι η διαδικασία επιλογής των έργων;**

— Πριν από κάθε δημοπρασία απαιτείται προετοιμασία τριών έως έξι μηνών. Αρχικά, ανακοινώνουμε τη δημοπρασία με αγγελία στον Τύπο και όσοι ενδιαφε-

Πάνω στη μεγάλη φωτογραφία έργο του Braque ζωγραφισμένο το 1919. Η τιμή του υπολογίζεται μεταξύ 500.000 - 700.000 δολαρίων. Η διευθύντρια του οίκου «Christie's» στην Αθήνα, κ. Λογοθέτη - Λύρα (δεξιά) λέει ότι οι Έλληνες ζωγράφοι έρχονται στο προσκήνιο. Στη μικρή φωτογραφία, έργο του Vlaminck. Ζωγραφισμένο μεταξύ 1905 - 1906 έχει αξία που πλησιάζει τα 4.000.000 δολάρια.

ρονται να μας αναθέσουν την πώληση των έργων τους, έρχονται σε επαφή μαζί μας. Πρέπει να γνωρίζετε ότι δεν παρενοχλούμε τους εν δυνάμει πωλητές έργων, δεν χρησιμοποιούμε πειθώ.

— **Δηλαδή, τα έργα που θα δημοπρατηθούν δεν ανήκουν στους Christie's, αλλά στον πωλητή.**

— Ναι, είναι σημαντικό ότι τα έργα δεν μας ανήκουν. Θέλουμε ο πωλητής να μας εμπιστεύεται και να είναι εξίσου ικανοποιημένος με τον αγοραστή. Ο οίκος Christie's δεν έχει ποτέ στοκ έργων. Το θεωρούμε «ανήθικο». Διότι, πώς μπορεί να συναγωνιστεί ένα έργο του Φασιανού που θα μας φέρει ένας συλλέκτης με τον Φασιανό που υποθετικώς θα είχε ο οίκος στο στόκ του; Δημοπρατούμε σε ισότιμη βάση και μόνο.

— **Ποιά είναι τα ποσοστά που πληρώνει ο πωλητής και ο αγοραστής σε περίπτωση που πουληθεί ένα έργο;**

— Ο πωλητής δίνει 10% στον οίκο Christie's και 4% για τα διάφορα έξοδα (αποθήκευση, ασφάλιση, κατάλογο, κ.λπ.). Ο δε αγοραστής,

15% μέχρι τα πρώτα 10 εκατομμύρια και 10% από αυτό το ποσό και άνω. Τα ποσά είναι διεθνώς καθορισμένα και εφαρμοσμένα.

Η αυθεντικότητα του έργου

— **Κάποιοι σας προσάπτουν ότι από τη δημοπρασία του περασμένου Δεκεμβρίου δεν κατατέθηκε το ποσοστό του 5% επί του συνόλου των χρημάτων που εισπράχθηκαν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.**

— Η αλήθεια είναι ότι προτιμήσαμε να δώσουμε το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως του 10% από όλους τους πίνακες, στο σύλλογο «Ελπίδα», για τα παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια που έχουν ανάγκη τη βοήθειά μας. Πιστεύω, ότι ενώ το 5% φαινομενικά ενισχύει τους καλλιτέχνες, στην ουσία κάνει τον πλούσιο ζωγράφο, πλουσιότερο και τον φτωχό, φτωχότερο. Πατί, ο μεν ζωγράφος που είναι γνωστός δεν χρειάζεται το 5%, ενώ ο νέος δεν επιθυμεί ένα «χαράτσι» που τον εμποδίζει να απογειωθεί. Μπορούμε να βοηθήσουμε τους δημιουργούς με

άλλους τρόπους, πιο ουσιαστικούς. Να είναι π.χ. αφορολόγητες οι πρώτες ύλες της ζωγραφικής και να ιδρυθεί ένα ειδικό ασφαλιστικό ταμείο για τους καλλιτέχνες.

— **Πώς διασφαλίζετε την αυθεντικότητα των έργων που παρουσιάζετε σε μια δημοπρασία;**

— Στο παράρτημα του οίκου στην Αθήνα, εγώ και το ειδικευμένο προσωπικό αξιολογούμε τα έργα, κρίνουμε εάν είναι αυθεντικά ή πλαστά. Παράλληλα απευθυνόμαστε, ανάλογα με την περίπτωση σε ένα από τα 47 ειδικά τμήματα του οίκου στο Λονδίνο, καθώς σε συνεργάτες που ειδικεύονται σε διάφορες εποχές της τέχνης ή μεμονωμένους καλλιτέχνες. Δεν λέμε ότι είμαστε αλάθητοι. Όταν όμως κάνουμε λάθος, ο θιγόμενος έχει δικαίωμα να αποζημιωθεί. Τίποτε δεν γίνεται με υστεροβουλία, απώτερο συμφέρον ή εμπορικό κέρδος.

Ελληνική τέχνη στο προσκήνιο

— **Θα διακινδυνεύατε να παρουσιάσετε τους νεότερους Έλληνες καλλιτέχνες,**

τη γενιά του '70 ή του '80;

— Η σύγχρονη ελληνική τέχνη έχει αρχίσει να εμφανίζεται στο προσκήνιο των δημοπρασιών. Μου τηλεφώνουν από το Λονδίνο να μου πουν: Έχουμε ένα καταπληκτικό έργο του Σπυρόπουλου, το θέλετε;. Όσον αφορά τους νεότερους, αυτοί πρέπει να επιδείξουν μια καλλιτεχνική θητεία, προτού το όνομά τους μπει σε έναν κατάλογο δημοπρασίας. Εμείς δημοπρατούμε έργα καλλιτεχνών που έχουν ήδη καταξιωθεί και είμαστε πολύ αυστηροί στις επιλογές μας.

— **Η δημοπρασία είναι θεσμός που μπορεί να αντέξει στην Ελλάδα; Μήπως το αγοραστικό κοινό είναι περιορισμένο;**

— Όταν πήραμε την απόφαση να εγκατασταθούμε στην Ελλάδα είχαμε αμφιβολίες ως προς το δυναμισμό της ελληνικής αγοράς τέχνης. Τα αποτελέσματα της δημοπρασίας του Δεκεμβρίου, ξεπέρασαν κάθε προσδοκία και έδειξαν ότι οι Έλληνες διψούν για έργα ποιότητας. Η πείρα μας δείχνει ότι οι Έλληνες είναι οι σημαντικότεροι και οι πιο ενημερωμένοι συλλέκτες μαζί με τους Γερμανούς. Ο Έλληνας είναι και φιλότεχνος και έμπορος. Δεν δίνει αλόγιστα τα χρήματά του και αγαπάει το έργο που θα αποκτήσει. Είμαστε ευτυχείς να το τερπνόν μετά του ωφελή μου.